

IRODALOM.

Beküldött könyvek.

Tompa László: Erdély Heggel között.

Tompa László Bethliván 1883. karácsonyán született, a Küllő partján. Az öreg fának ez a késői gyenge ki gyümölcse nagyon lassan fejlődött visszahuzódó komoly, hallgatag gyerekfiú lett belőle. Anyjának költői lelkülete hamar megnyilatkozott benne is és már elemista korában írogatott verseket, novellákat, ő tőle örökölte az étellel való nemtörődömséget is, pedig az Élet csak iazzal törődik, aki vágyik rá, aki akarja és így sokáig csak mellőzés, csak megálázkodás volt a része. De édesapja által ráhagyott büszkesége nem engedte, hogy az emberek megsejtésék, hogy neki érző, fájó szíve van a mozdulatlan, nyugodt arc mögött. Csak nagy szomorú szeme mutatta meg, hogy ő sokkal többet lát, sokkal többet érez, mint amennyi a boldogsághoz vagy legalább is a mindennapi életfolyamatok megszokásához elégséges. Mindig elégedetlennek érezte magát a génies hivatalnok munkája mellett. De irodalmi munkásságát nem engedte felszínre jutni jogos szerénysége — és egyre mélyebb lett a hallgatás. Aztán megházasodott és feleségében megtalálta kiegészítő részét. Az energikus, ügyes asszony rendbehozta testileg-lelkileg és ha most túl mélyen belemerülne tépelődéseibe, 4 kis gyereke hangos kacagása visszahívják az életbe újra, meg újra. Komoly merevségét a minden esti muzsikaszó lágyítja, szelidíti. Így kezdett lassan egyensúlyba helyezkedni a világgal, míg aztán a körülmények is úgy alakultak, hogy végre kapott természetének megfelelő elfoglaltságot. A románok elmozdították helyéből és rá egy évre végre elhatározással érlelődött benne a terv, hogy a már régóta tengődő helybeli hétilap élére álljon. Barátai ösztönzésére kiadatta verseit az erdélyi sajtó osztatlan elismerése mellett. A pástortűz írói gárdájával több városba látogatott el, a magyar irodalmi életet lényegesen felelevenítve, különösen lakóhelyén, Székelyudvarhelyen. Népszerű költő sohasem lesz belőle, mert általános témái, mint Isten, haza, szerelem, pénz nem igen vannak. Tömegeknek, köröknek nem ír; elmélyedő lírája a mindenkori élő, érző és gondolkozó intelligens emberekhez szól.

T. M.

Ölvedi László: Valakit várunk. Ölvedi

László verseskönyve leszámítva a kötet végére sorolt tizenkét szerelmi és egyéb témájú verset, irreudenta és hazafias verseket tartalmaz. Az egészen fiatal költő — bár technikájában még kissé kiforratlan, önkritikája gyakran hiányos — a legnagyobb figyelmet érdemli, sőt a tárgyilagos bírálatot is megbirja. Ma Magyarországon az irreudenta költészet, igen csekély kivétellel, nem méltó a költészet meghatározására, érdeme és elbírálásának alapja csupán csak az irreudenta és ennek szükségessége. A magyarság irreudentizmus jegyében álló érzés és gondolatvilága keres kifejezést az irreudenta költészetben, azonban ez a kifejezés egyéni művészi erőigénnyel, enélkül a mindennapi, prózai tömeghangulat töredékes gajdolása csupán. A füzapoéták egész tömegei minősültek mostanság poétákká a köztudatban — a tömeghangulat, mely megszólaltatta, szívesen is hallgatta őket. Azonban az esztétikai, művészi szempontból is bíráló kritikus tollát legelőször mérges görcs fogta el a szerkesztőségét asztalokon felhalmozódó, saját kiadású kötetek láttán.

Tompa László.

iparikkékké feldolgozva vihessük ki külföldre.

A többtermelés gyakorlati megoldása a természetünk okszerű gazdálkodással való emelése. Ha az általánosan számítási alapul vett buza átlagterméseinket nézzük, azt látjuk, hogy nálunk az országos átlag 6—7 mázsa között ingadozik, ugyanakkor a német gazdák 12—14 mázsa átlagterméseket mutatnak fel aránylag rosszabb talajon, igaz hogy jobb klimatikus viszonyok és kedvezőbb csapadék eloszlása mellett.

A fentiek okát a magyar kisgazdák elmaradottságában és a szaktudás hiányában találjuk meg. Rá kell nevelni őket az okszerű talajművelésre, a talaj-erő visszapótlására, nemesített vetőmagvak használatára, egyszóval az okszerű gazdálkodásra. Igaz, hogy a magyar gazda nem szívesen tér el attól, amit őseitől tanult, még akkor sem, ha rossz, de azért már némi haladást látunk ezen a téren is és csak az alkalmas módot kell megtalálni, hogy a magyar kisgazdákat rávezessük a haladás útjára.

A nemzeti vagyon több milliárdos évi gyarapodását jelentené, ha egy mázsával emelnénk gabona-átlagainkat. Ha pedig több évi megfeszített munkával és kellő szaktudással kétszeresére tudnánk emelni termésátlagainkat, ha egy holdon 6 mázsa helyett 12 mázsát fogunk termelni, ez azt fogja jelenteni, hogy Csonkamagyarország termőterületét kétszeresére emeltük.

Majd ha a többtermelés fenti problémáját megoldottuk, majd ha megmaradt termőterületeinken, a hol eddig egy kalász termett, kettőt fogunk termelni, akkor már nagy részét megtettük annak az utnak, amely Csonkamagyarország gazdasági talpraállításához és Nagy-Magyarország területi integritásának visszaszerzéséhez vezet.

Polgár Lajos.

ERDÉLYI 'ÁRNYÉK, ERDÉLYI BÁNAT.

*Én szük hazám, nincs hegy nélküli tájad!
Minden mezőt hegy zár be kereken.
Alighogy a nap délutánra bágyad:
Árnyék vetődik át a völgyeken.*

*Lelkemben is egy most mult éj után még
Alighogy fényel új hit ébredéz:
Feltőlul mindjárt egy gond, bánat-árnyék,
S mindent beburkol, megint este lesz — —*

ELMARADT LOVAS ESZMÉLKEDÉSE.

*No, vén lovas, már jó lesz nekvágnod!
Nézd, halványulgat a nap sugara.
S fejed fölött csak egy-egy varjú károg,
Arcodba szél csap, hideg zuzmára.*

*Addig léptetél, kényes úr-magadban,
Előre hagyván a serényeket.
Hogy magad bolygasz, im, az alkonyatban.
Már minden számár megelőzhetet.*

*Most aztán késő lépve mendegélni — —
Hát rajta, kantárt megeresztve, nyomban!
Figyelnek, lásd, a térség jegenyéi.*

*S ha célt nem érsz? ha hamarabb ledobban
Lovad? ne bándd; a hajsza is megéri:
Végsőt rohansz egy gyönyörű galoppban!*